

בכל שאר הפרשיות, הקריאה של הפרשיות בתורה מרימה את ישראל ומכניסה בהם קדושה. וכמ"כ בענין העצות שנתן משה לישראל לאחר חטא העגל, הרי מלאכת המשכן שייכת בזמן שביהמ"ק קיים, אבל אפילו בעת שביהמ"ק בחורבנו הקריאה בתורה בפרשיות אלו מקדשת את ישראל ומרימה אותם, כי חורבן בית המקדש היה רק בבתי בראי אבל בבתי גוואי בפנימיות שבפנימיות הקשר בין ישראל להשי"ת קיים תמיד בכל דור ודור. ויסוד היסודות היא האמונה, להאמין באמונה שלמה שבכל אות שבתורה יש רוזן דרוזין לסייע ליהודי בכל עניניו.

חג הפסח מוציאים יהודי משלשים היכלות הטומאה, בכל יום יוצא מהיכל אחד של טומאה, עד שבתג הפסח יטהר לגמרי ויהיה ראוי לקבל הקדושה וההארה של פסח שבו נהיו ישראל עם הנבחר, הן בכלל והן שכל יהודי נהיה חלק מעם הנבחר, וקריאת הפרשה מסוגלת לטהר איש יהודי מטומאתו. שעתה כאשר ביהמ"ק בחורבנו אין לנו אפר פרה להטהר על ידו בפועל, אך הקב"ה השאיר בעצם קריאת הפרשה בתורה את כח הטהרה של הפרה. וכן הוא בכל הד' פרשיות שע"י קריאתם מתקנים הרבה מאד כ"א בענינה, בפרשת זכור ענין מחיית עמלק, וכן

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל

כל ישראל. ומבאר כי היחיד לבדו איך יוכל לקיים מצוה, שהרי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא (קהלת ז), ואחר שחטא איך יוכל לקיים מצוה באותם האברים שפגם בהם, ואיך תשרה הקדושה על אותם האברים שהשתמש בהם נגד רצון השי"ת. אכן ישנו עולם הנקרא כל ישראל, שבעולם הזה של כללות ישראל אין מגיע שום חטא ופשע, בבחי' מאה"כ ועמך כולם צדיקים, שכאשר ועמך כולם כל הכלל ישראל מאוחד יחד, אזי כולם צדיקים. כי החטאים מתייחסים רק ליחידים, שכל פרט חוטא בפני עצמו, אך בכללות ישראל אין חטא ופשע, ואין שלטון הסט"א שולט עליהם. ולכן כאשר יהודי ניגש לקיים מצוה הריהו אומר בשם כל ישראל וכולל את עצמו בכללות ישראל, שאז אין חטא ואין פשע ובכחו לקיים את המצוה.

וזה היתה הבשורה הטובה שבשר להם משה לישראל ברדתו מן ההר, כי הקב"ה נעתר לבקשתו שחטא העגל לא יתייחס אל הכלל ישראל להיות נחשב שהכלל חטא, אלא כחטא של כל יחיד ופרט בפני עצמו, אבל הכלל ישראל נשאר בצדקתו, ומכח זה נתפייס הקב"ה עם ישראל. וזהו ויקהל משה את

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אתם, ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה'. ובילקוט שמעוני מביא, רבותינו בעלי אגדה אומרים מתחילת התורה ועד סופה אין בה פרשה שנאמר בראשה ויקהל אלא זאת בלבד, ויש לכאור ענינה. עוצ"ב אומרו אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם, מדוע נאמר בלשון עשיה כמצות עשה, והרי ציום כאן על השבת בלא תעשה שאסר להם כל העשיות והמלאכות. והנה פרשה זו נאמרה לישראל לאחר שנתפייס עמהם הקב"ה על חטא העגל, כמו שפירש"י שהיה זה למחרת יום הכפורים כשירד מן ההר, וממה שאמר להם פרשה זו מיד עם רדתו יש ללמוד שבה טמון סוד ההתפייסות של הקב"ה עם ישראל. וי"ל מהו הכח הזה שהביא לפיוס אחר חטא כזה שנאמר עליו אנא חטא העם הזה חטאה גדולה.

וי"ל הענין ע"פ מד"א בספה"ק נועם אלימלך (ריש פ' דברים), בענין מה שקודם קיום כל מצוה אומרים לשם יחוד בשם כל ישראל, שבכל פעם שיהודי עושה מצוה הריהו מפרש שעושה זאת בשם

ומתכללים בכללות ישראל, עי"ז יכולים הם להיות בבחי' בן זוג לש"ק, ולקבל את כל הארות השבת, ומטעם זה כה החמירו רבוה"ק בענין שבת אחים יחד בש"ק, דהכלי לש"ק הוא כנסת ישראל, שרק עי"ז אפשר להשיג הארת וקדושת השבת.

וכמ"כ הוא ענין המשכן שנבנה מכלל ישראל, שכולם הביאו את תרומתם למלאכת המשכן, ובודאי היו בישראל כאלו שהיו מוכנים לתת לבדם את כל הדרוש למלאכת המשכן, אך הציווי היה שהמשכן יהיה עי"י כלל ישראל שכל אחד יתן את חלקו במחצית השקל, ואז המשכן יהיה כולל את כל ישראל. וכאמור שהמשכן כיפר על מעשה העגל, ולכפר על מעשה העגל היה דרוש לבנות את העולם של כל ישראל. ובבית אברהם איתא עה"פ ויקהל משה את כל עדת בני, ויקה"ל בגימ' מקו"ה, ע"ד מאה"כ מקוה ישראל ה', היינו שיש ג' ענינים המטהרים איש יהודי, מקוה מטהר את הטמאים, ישראל מטהרים, היינו כאשר כולל את עצמו בכללות ישראל ומתאחד עם יהודים ביהודי הר"ז מטהר, והשי"ת מטהר, כד"א אביכם שבשמים מטהר אתכם. ואפ"ל שמקוה מטהר את חלק הגוף, וישראל מטהרים את הנפש והרוח, והקב"ה מטהר את הנשמה.

ובזה מבואר גם למה חטא המרגלים לא נתכפר, כי הם פגמו בעולם של כלל ישראל, ומשום כך לא היה משה יכול לפעול שיתכפר עונם, כמ"ד (במדבר יג) כולם אנשים ראשי בני ישראל המה, שהם היו ראשי בני ישראל, החשובים ביותר, ולכך גרמו בחטאם פגם בעולם של כלל ישראל, שהפגם הזה אין לו תקנה. וזו היתה ג"כ מחלוקתו של קרת, שכפר בעולם זה של כלל ישראל, כמו שאמור כי כל העדה כולם קדושים, ועמרו המפרשים על כך מדוע כתיב כולם קדושים, ולא שהעדה כולה קדושה. אלא שקרח כפר בעולם של כלל ישראל, וסבר כי כל אחד מישראל הוא יחיד לעצמו, ואינם נכללים יחד, וזהו מה שטען כי כל העדה כולם קדושים, כל אחד לחוד הוא קדוש, אך אין בחי' כל ישראל המאחדת את כולם שיהיה ניתן לומר עליהם בלשון יחיד כולה קודש. וכיון שכפר בעולם

כל עדת בני, שהודיע להם את החידוש הזה שיש עולם של כלל ישראל אשר לשם לא הגיע החטא, ומכח זה נתפייס הקב"ה עמם על חטא העגל. ומעשהו הראשון של משרע"ה ברדתו מן ההר היה ויקהל משה, להקהילם ולאחדם יחד, שזו היתה הכפרה על מעשה העגל. ועפ"ז אפ"ל הפסוק ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם דקאי על ויקהל משה את כל עדת בני ישראל, היינו שזאת צוה השי"ת לעשות כדי לכפר על מעשה העגל, שיתאחדו יחד, וכל אחד יכלול את עצמו בכללות ישראל, שאז יתכפר עונם. וזהו פי' לעשות אותם, שהעשיה היא להתאחד יחד עם עוד יהודים ולכלול את עצמו בכלל ישראל. וע"פ האמור יש לפרש משאחז"ל (ע"ז ד): לא חטאו ישראל אלא להורות תשובה לרבים, היינו להורות דרך התשובה של כח הרבים, דע"י שעושים תשובה בהתאחדות עם כלל ישראל מתכפרים כל החטאים. והיינו משום שכל שלטונם של כחות הסט"א אינו אלא על היחיד שאינו נכלל בכללות ישראל, אך מי שכולל את עצמו בכללות ישראל יש לו את כח הכלל ואין כחות הסט"א יכולים לשלוט עליו, הן בענינים רוחניים, והן בענינים גשמיים, וכמחז"ל (ברכות מג:): כל בי תרי לא מזקי, וכמו שכתב הרה"ק מקאליסק זי"ע במכתב אהא דאחז"ל יודיע צערו לרבים ורבים מבקשים עליו רחמים, שלכאורה צ"ל יבקשו עליו רחמים, ומדוע כתיב מבקשים. ומבאר דכאשר יהודי מודיע צערו לרבים וכולל את עצמו בכללות ישראל, כבר אין צורך לבקש עליו רחמים, כי הרחמים מתבקשים כבר מאליהם, מכח זה שקשור לצבור, שע"י נמתקים מעליו כל הדינים.

וזה ענין ב' המצוות שצוה להם בפרשה זו שבת ומעשה המשכן, שהם ענינים השייכים לכלל ישראל. מצות שבת שייכת לכלל ישראל, כמשאחז"ל (ב"ר יא, ט) שאמר הקב"ה לשבת כנסת ישראל יהיה בן זוגך, ופירשו רבוה"ק, כנסת ישראל מה שיהודים מתכנסים יחד באחדות הלבבות, עי"ז נהיה בן זוג לש"ק, כי היחיד אינו מסוגל להגיע לדרגת בן זוג לש"ק, ואין בכחו להשיג הארת השבת וקדושתה, רק מכח כנסת ישראל, שיהודים מאוחדים יחד

של כלל ישראל לא היה משה יכול להמציא להם תיקון ואבדו מן העולם.

וכן בפורים היו הגזרה והישועה ג"כ תלויים בזה. דטענת המן היתה ישנו עם אחד מפורז ומפורד, שאין מציאות של כללות ישראל, ועצת מרדכי ואסתר היתה לך כנוס את כל היהודים, וכמ"ד להקהל ולעמוד על נפשם. שא"א היה להמשיך הישועה ולעמוד על נפשם, אחר פגמים כאלו שנהנו מסעודתו של אחשורוש והשתחוו לצלם, אלא בכח הכלל ישראל המשיכו את הישועה, כי הפגם היה רק בפרטים אך לא בכלל ישראל.

וזהו ביאור מאמר מרן הס"ק מלכו"ב זי"ע, שכאשר רוצים מן השמים להעניש יהודי מטילים פירוד בינו לבין הכלל ע"י שיש לו קושיות וטענות על התברואת. והיינו כי יהודי המקושר ודבוק לשורש, שכולל עצמו בכללות ישראל, כח זה עומד לו לחלצו גם במצבים הגרועים ביותר, וע"י קושיותיו וטענותיו שנעשה נפרד מהתברואת, הריהו נעקר מכללות ישראל וניטל ממנו הכח הזה, ותיקונו שישוב ויבטל א"ע לחברותא ולכלל ישראל. וענין זה שייך הן בעניני הכלל והן במה שנוגע לפרט, שהן היחיד בעת שמדת הדין שורה עליו הר"ז גורם שיהיה פירוד ח"ו בינו לכלל ישראל, וכן בכללות ישראל אם רואים שישנם פירודים, זהו מחמת מדת הדין המתגברת למנוע את הכח של כלל ישראל המאוחדים יחד, והתיקון הוא כאשר מתאחדים יחד כללות ישראל, שכח האחדות הזאת ממתיקה את כל הדינים מהם.

והכח הזה של כלל ישראל הוא השער לכל המדרגות וההארות ולכל עניני קדושה. וכדאיתא בתורת אבות (פר' פנחס) עה"פ למה יגרע שם אבינו

ממשפחתו, שתואר אבינו שבו מתייחס הקב"ה על ישראל אינו אלא בכח הרבים, כאשר ישראל מאוחדים יחד כמשפחה, אז נקרא עליהם השי"ת אב, משא"כ על היחיד אין הקב"ה מתייחס בשם אבינו, וכד"א ברכנו אבינו כולנו כאחד באור פניך, שכאשר כולנו כאחד אז ברכנו אבינו. וכן תואר בנים אתם לה' אלקיכם אינו אלא על הרבים, שהיחיד אינו נקרא בן, רק בהיותם מאוחדים יחד. וכן כאמור אין להשיג הארת וקדושת השבת כי אם בכח כנסת ישראל, וכן מדריגת הקדושה ומצות קדש עצמך במותר, אפשר להשיג רק בכח הרבים, כמ"ד (ויקרא יט) דבר אל כל עדת בני ישראל קדושים תהיו, שרק התאחדותם יחד זהו כח עליון שעל ידו מסוגל יהודי להיות קדוש, ואילו היחיד אינו יכול להשיג זאת, שנעמדים בפניו נסיונות כאלו שאין בכח היחיד להתגבר עליהם כי אם בכח הרבים. וזהו ויקהל משה את כל עדת בני"י, להורותם כי במצבים הגרועים ביותר שיהיו, כמו בחטא העגל שחטא העם הזה חטאה גדולה, תהיה תשועתם ע"י ויקהל משה את כל עדת בני ישראל.

וזה גם ענין הפסח נאכל בחבורה, שלא מצינו בשום קרבן ענין זה שצריך להיות נאכל בחבורה, והיינו משום שבמצרים היו ישראל במצב כה שפל וירוד ושקועים במ"ט שערי טומאה, ואיך היו יכולים להתעלות לגילויים העליונים של יציאת מצרים, לכך היו צריכים לפסח נאכל בחבורה, לכח הרבים, שעל ידו יכולים להתעלות מהמצבים הגרועים ביותר, וממנו מגיעים לכל ההארות, הארת הפסח, וכן הארת קבלת התורה, כמד"כ שם ויחן שם ישראל בלב אחד כאיש אחד, שמכח זה הגיעו למדרגה העליונה של קבלת התורה שנפתחו כל הז' רקיעים וראו הכל שאין עוד מלבדו.

עדת בני ישראל - אותיות דעת

ימים וגו'. במפרשים עמדו על הלשון עדת בני ישראל, דבשאר מקומות כתוב בתורה דבר אל בני

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אתם ששת